

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 561. Qui excommunicati vitandi, & qui non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

que fertur in eos, quorum correctio & emendatio non præsumitur, est quasi per accidens, & fit ideo, ne alii communicatione cum illis inficiantur, juxta *c. refecanda, & c. corripiantur, 24. q. 3.* Dicitur: *Ecclesiastica*: quia ab Ecclesia constituta, & non nisi à potestate ecclesiastica infligitur, in quo adhuc convenit cum cæteris censuris, uti & in eo, quod dicitur: *Homo Christianus*, hoc est: baptizatus, cætera stant loco differentie. Per bona verò illa, quibus illa separatione à corpore fidelium privatur, non intelliguntur fides, charitas, gratia, donaque alia supernaturalia, quibus fideles Christo tanquam capiti uniuntur, neque ea opera bona, quæ singuli fideles nomine suo præstant, his enim Ecclesia non privat, nec privare potest, cum illius dispositioni non subdantur, neque illa, quæ excommunicatis etiam denunciatis in eorum emendationem & satisfactionem privatâ intentione & nomine proprio singuli fideles communicare & Deo offerre possunt, ut notant *Avila de cens. c. 6. d. 4. du. 1. concl. 2. Nav. l. c. n. 36. Laym. l. c. p. 2. c. 1. n. 4.* Sed quæ præstantur & offeruntur nomine Ecclesiæ, ut sunt orationes publicæ & suffragia, divina officia, usus passivus Sacramentorum, in quibus participant & communicant fideles, non excommunicant inter se, item bona, quæ percipiuntur ex convictu purè externo, puta, ex colloquiis, contractibus, commerciis. *Castrop. tr. 29. d. 2. p. 1. n. 3.* Porro excommunicatio etsi præcisè & in rigore significet separationem à communi usu, sæpe tamen venit nomine anathematis tanquam execrabile & maledictum quid vitandum, & quamvis fumatur ad distinctionem excommunicationis minoris, ut *Covar. l. c. num. 6. Suar. l. c. d. 8. f. 2. n. 9. Sayr. l. c. c. 3. n. 6.* lumitur tamen ad significandam excommunicationem majorem, ac præcipuè incurtam ob hæresim vel illius suspensionem, utpote omnimodam & præcipuam ab Ecclesia separationem, juxta *Trid. sess. 25. c. 3. de reform.* & textum *c. cum non ab homine. de judicis*, item ad significandas certas quasdam excommunicationis solennitates, juxta textum *c. debent. 11. q. 3.*

2. Resp. ad secundum: Excommunicatio sic declarata dividitur primò: In majorem, quæ privat activâ Sacramentorum administratione, & passivâ receptione & suffragiis Ecclesiæ & communione fidelium. Et minorem, quæ privat solâ passivâ receptione Sacramentorum. Et hinc licet hæc excommunicatio sit verè & propriè excommunicatio, prolata tamen absolute excommunicatio semper de majore intelligitur, ut expressè definitur *c. si quem. penult. de excom.* Secundò: Dividitur in latam à jure, durans in perpetuum; & in latam ab homine, durans solum, dum is vivit, & in officio perseverat. Et hæc in generalem & specialem; utraque in eam, quæ est latæ sententiæ, & quæ est sententiæ ferendæ, juxta ea, quæ dicta sunt suprâ de censura in genere, ubi & qui excommunicare & excommunicari possint, & quomodo infligenda excommunicatio, quæ omnia complectitur *Castrop. loc. cit. p. 3.*

Quest. 561. Qui excommunicati vitandi, & qui non?

1. Resp. primò: Supposito tanquam certo, nullam peccatore iure divino prohibitum esse communicare cum alio fidele, neque hunc communicare cum peccatore, adeoque, etsi potestas excommunicandi concessa sit Ecclesiæ à Christo, institutionem tamen excommunicationis ortum ha-

bere à sola Ecclesia, ne aliàs, si esset juris divini, Ecclesia nihil quò ad excommunicationem extendere aut restringere posset. *Castrop. l. c. p. 4. n. 2.* Ex qua institutione Ecclesiæ excommunicati alii sunt tolerati, id est, quòd nullus fidelium eos vitare prohibeatur, sed cum illis, sicut cum aliis, tam in divinis, quàm humanis & politicis communionem & commercium habere liberè possit, quamvis ipsi, dum obstinati manent, communionem, quantum est in illis, vitare & nullatenus se in eam ingerere debeant, nisi à fidelibus aliis ad hoc requirantur. Alii sunt vitandi, ita ut non tantum ipsi omnem cum aliis communionem, sed & alii cum iis ipsis vitare teneantur. His suppositis

2. Resp. secundò: Olim seu jure antiquo excommunicati omnes excommunicatione majore publici quidem, seu notorii publicè, occulti verò occultè vitandi ab omnibus fidelibus, *Arg. c. cum non ab homine. h. t.* hodie tamen post Concilium Constantiense celebratum circa annum 1444. sub Martino V. nullus excommunicatus ex quacunque causa à fidelibus necessariò vitandus, nisi fit excommunicatus specialiter & nominatim quò ad personam à Judice ecclesiastico publicè denunciatus, vel nisi sit notorius percussor Clerici, & propterea excommunicationi canonis: *Si quis suadente diabolo Ec.* subiectus, ut constat ex *constit. Martini V.* quæ incipit: *Ad evitandam*, quæ licet non reperitur in Tomis Conciliorum, refertur tamen à *Nav. c. 27. n. 25. Gurr. l. 1. q. Canon. c. 1. n. 1. Sayr. l. c. c. 12. n. 6.* cujus tenorem recitat *Castrop. l. c. n. 3.* eamque esse majoris longè autoritatis quàm constitutionem Concilii Basileensis autoritate omni destituti, utpote acephalum, & hoc Concilium in Concilio Lateranensi sub Leone X. Sess. 11. dicitur: Conciliabulum, quod in multis erravit, & cujus decreta plura revocavit Eugenius IV. ac proinde sine ulla moderatione tenendam docent *Sayr. l. c. n. 9. Suar. d. 9. f. 2. n. 5. Gurr. l. c. n. 14. Laym. l. c. p. 2. c. 4. n. 2. Castrop. l. c. n. 5.* relatis insuper aliis.

3. Resp. tertio: Quod itaque spectat percussorem Clerici, etsi is etiam non denunciatus vitandus sit, requiritur tamen ad vitandam illius, ut facta ab eo percussio notoria sit, tam ex facto quam ex jure, *Castrop. l. c.* notorium verò percussorem censendum non esse respectu cujuscunque, cui certò de percussione constaret, ut docet *Suar. d. 7. f. 2. n. 3.* sed ad notoritatem, reddentem percussorem Clerici excommunicatum vitandum requiri, ut percussio commissa sit coram majore parte populi, viciniae, vel communitatis, in qua ad minus sint decem, & quibus constet nullo suffragio nullave excusatione percussoris injuriam celari posse, ita ut percussio facta coram duobus vel tribus testibus, etsi nota sit, & in judicio probabilis, non tamen notoria simpliciter, prout exigit Concilium Constantiense, verius sentiunt *Laym. Castrop. l. cit. Hurt. d. 2. de excom. diff. 3. n. 10. Con. d. 14. du. 2. n. 11. Nav. c. 25. n. 75. Ec.* De cætero solam famam de percussione Clerici vel excommunicationis denunciatione sufficere ad vitandam excommunicati, si fama orta à fide dignis plenè & integrè probata, quia præstat moralem certitudinem, quæ videretur in his rebus sufficiens. *Arg. c. illud. de Cler. excom. ministr. & Abb. ibid. tradunt Nav. c. 27. n. 25. Covar. l. c. p. 2. n. 4. Sayr. l. c. n. 22. Laym. loc. cit. Castrop. cit. p. 4. n. 7.* Porro tamen si probabile sit, posse quoque excommunicatum denunciatum & notorium percussorem Clerici manifestum in uno loco vitari ubi vis etiam publicè, quia excommunicatio

catio jure vel facto publica in uno loco absolute publica est, & ut satis probari potest, adeoque tribuit fidelibus potestatem vitandi talem excommunicatum, ut etiam probabile est, quod, ut docent Henricus, l. 13, c. 24, n. 1. Valq. de excom. du. 8. num. 2. Filliuc. tr. 13, c. 3. q. 7. n. 49. fideles teneantur eum vitare, cum Concilium Constantiense precipiat vitare excommunicatum denunciatum & manifestum Clerici percussorem, neque id restringat ad locum denunciationis vel percussoris, nihilominus Castrop. n. 8. ut ait, verius existimat cum citatis à se Sanch. l. 2. in decal. c. 11. n. 20. Avil. de cens. p. 2. c. 6. d. 11. du. 12. Duran. in 4. dist. 18. q. 5. in fine. fideles liberos esse in hoc ab obligatione illa vitandi tales excommunicatos, eò quod excommunicatus in uno loco non sit censendus publicatus in alio, cum, esto, denunciatio afficiat personam, id tamen intelligendum respectu eorum, quibus denunciatur, seu in quorum notitiam devenire potest denunciatio.

Quæst. 562. In quibus rebus cum excommunicatis toleratis communicare possint non excommunicati?

RElponf. Licetum est cum excommunicatis toleratis, id est, non denunciatis, nec notoriis percussoribus Clerici communicare in politicis, ac si excommunicati non essent, adeoque etiam extra casum urgentis necessitatis, quia in *Extrav. ad evitandam*: permittitur fidelibus, Cönnick. d. 14. du. 3. concl. 1. Hurt. de excomm. d. 2. diff. 4. Castrop. l. c. p. 5. num. 2. cum communi, licitum quoque est cum illis communicare in divinis, dummodo ad hoc non inducantur, siue non sint causa illius communicationis, Cönn. l. c. concl. 2. Laym. l. c. c. 4. n. 5. sic potes assistere tali excommunicato sacrificanti, & permittere, ut is tibi sacrificanti assistat, cum non sis causa peccati, quod ille committit; sic quoque licitum est inducere excommunicatum, ut is coram te celebret, & Sacramentum tibi ministrat, officium divinum tecum recitet, si urgeat necessitas, vel specialis utilitas, qualis esset, si non reperiri alius, qui æquè bene tibi præter hæc beneficia, Cönn. l. c. du. 5. concl. 3. Castrop. num. 3. non enim peccat communicando cum illis excommunicatis, quia id non est prohibitum, neque inducendo ad peccatum, quia non inducis illos ad iniquam Sacramentorum administrationem, cum postules illam secundum se, quæ per se licitè fieri potest ab excommunicato tolerato stante necessitate vel utilitate perentis. Sed neque esse illicitum inducere citra necessitatem excommunicatum toleratum ad Sacramenta ministranda aliæque similia præstanda, probabilius docent Sanch. de matr. L. 7. d. 9. n. 8. Sayr. l. c. num. 10. Henricus. L. 14. c. 6. Hurt. l. c. Filliuc. tr. 11. c. 3. & 4. quos citat & sequitur Castrop. l. c. n. 5. contra Suar. d. 2. S. 4. n. 10. Laym. l. c. num. 5. Pontium de mat. L. 5. c. 18. §. 9. Cönn. l. c. docentes id non licere, non quia peccatur contra præceptum censuræ, sed contra religionem vel Charitatem inducendo excommunicatum ad actum, quem posita censurâ exercere non potest. Ratio verò nostræ responsionis est, quod Concilium Constantiense concesserit fidelibus potestatem communicandi cum excommunicatis non denunciatis, sed toleratis, tam in divinis quàm humanis quæ facultas frustranea & inutilis esset, si virtute religionis vel charitatis ab ea communione arceri deberent, unde jam excommunicati tolerati nullo modo privantur potestate exercendi actus, qui in fide-

lium utilitatem cedere possunt, nimirum Judex potestatem judicandi, Prælatus potestatem dispensandi, conferendi beneficia, absolvendi à censuris & peccatis; cum enim permiffum sit subditis hæc petere à Superiore excommunicato, necesse est illum posse ea illis concedere, Castrop. cit. p. 5. n. 6.

Quæst. 563. In quibus casibus visitari debeant excommunicati publice & nominatim denunciati & notorii percussores clericorum?

REsp. Hos potissimum contineri in c. excommunicatos 11. q. 3. & ex eo probari esse illicitos, suntque sequentes hoc versiculo comprehensi.

Os, orare, vale, communicio, mensa negatur, Per os intelligitur collocutio & discursus cum tali excommunicato etiam per literas, internuncium aliæque similia signa, similiter per particulam hanc prohibentur oscula, amplexus & similia signa amicitia, nec non receptio munerum. Reiffenst. h. t. n. 142. ex Bonac. Tom. 1. d. 2. de excomm. p. 6. c. 2.

2. Per orare prohibetur omnis communicio cum illis in sacris & divinis, puta, in precibus publicis, non tamen privatim pro illis factis, processionibus, missis cum illis auditis aut coram illis celebratis, unde si excommunicatus talis missâ jam inchoatâ eam auditurus ingrediatur Ecclesiam, moneri potest ac debet, ut exeat, & quod si exire recuserit, novam excommunicationem Papæ reservatam incurrit. Clem. 2. h. t. potestque per vim expelli, si autem nec hoc fieri possit, fortè ob potentiam ejus, erunt Officia divina, præsertim missa, omittenda, modò Sacerdos necdum venerit ad canonem, vel ut alii, ad consecrationem, tunc enim oportebit eum pergere, usque ad summptionem, ne sacrificium maneat incompletum, peractâ autem summptione Calicis Sacerdos debet discedere & reliqua peragere in Sacrística, vel penitus omittere, si talis non sit locus, ceteri fideles, excepto ministro altaris, statim post excommunicatum monitum, ut exeat, intelleditque illum non velle exire, nec posse expelli, debent discedere, alioquin participarent cum excommunicato in divinis, & excommunicationem saltem minorem incurrerent. Bonac. l. c. p. 3. §. 1. n. 3. Reiffenst. n. 144.

3. Per vale prohibetur & intelligitur omnis honorifica salutatio etiam verbis facta.

4. Per tò: *communicio* quævis conversatio & communicio politica in contractibus, judiciis, laboribus, exercitiis, ita ut nullatenus licitum sit cum excommunicato inire contractum, stare cum eo in judicio, collaborare, seu idem cum illo opus facere.

5. Per tò: *mensa*, communicio in conviviis in sumendo cibo & potu, ita ut licitum non sit comedere ac bibere cum excommunicato vitando, etiam si is sit cum aliis in eadem domo, collegio, convictu, monasterio, peccatur proinde in his omnibus conversando cum excommunicato, & quidem mortaliter, si communicatio sit notabilis, vel in divinis publice celebratis; si verò sit in politicis, tantum venialiter, ut Bonac. l. c. p. 6. n. 5. Nav. c. 27. num. 29. Item Clericus communicando in his cum excommunicato à Papa per sententiam nominatim & publice denunciato, incurrit præter peccatum excommunicationem majorem, laicus verò minorem, Sylv. V. excommunicatio §. n. 22. Barb. in c. Significavit. h. t. n. 2. Gonzal. ibid. n. 4. Reiffenst. l. c. ac denique communicans cum excommunicato in